

Vabilo. »Pedagoško društvo« se obrača tem pótém do vseh slovenskih učiteljev in učiteljic, takó tudi do slovenskega razumništva z nujno prošnjo, da bi mu blagoizvolili pristopiti, ker le tedaj bode mogoče nadaljevati začeto pedagoško-slovstveno delo.

Ako se ozremo na znóter tega jedinega slovenskega pedagoškega literarnega društva, menili bi, da ga ni učitelja, ni učiteljice, ki bi ne bil njegov podpornik, društvenik, sotrudnik. Žal, da temu ni takó, in le malo je število društvenikov. Skoro bi mislili, da slovenskemu učiteljstvu ni mnogo do tega, ima li svoje literarno središče ali ne!

Propad našega društva bi bil v nečast učiteljstvu, uspevanje njegovo pa mu bodi v največji in najlepši stanovski ponos.

Tu nam ni treba kazati še na druge stanove, kateri kár najpožrtvovalneje gojé svoje strokovno znanje. Ozrimo se jedino le na slična pedagoška društva hrvaška, češka, poljska, nemška i. t. d., in dvojimo, da bi našli pri njih mnogo učiteljev — učiteljic — nedruštvenikov. Zató pa ta društva tudi lepo uspevajo in širijo ugled učiteljskega stanu! Res, da se naše društvo ne more povsem meriti z enakimi inimi društvi; a temu se takoj odpomore, kadar bi pristopili društvu vsi učitelji in vse učiteljice in deloma tudi sodelovali pri njem, zakaj mnogo tvarine je pri nas še neobdelane, mnogo dela in truda nas še čaka; sosebno nam še nedostaje specijalne metodike in pedagoških klasikov.

Odbor se ne straši truda in dela, ako le najde duševnih sotrudnikov in gmotnih podpornikov.

Vzdramite se torej, častiti tovariši in tovarišice — brez izjeme! Žrtvujte malo letnino sebi v duševno korist, stanu pa v čast in ponos!

Ako bi se slovensko učiteljstvo ne odzvalo v obilem številu temu uljudnemu vabilu, bode najbrž odbor primoran opustiti nadaljno izdavanje »Letnika« in izdajati le še posamne spise, in to tedaj, kadar se oglasi zadosti naročnikov ali društvenikov, oziroma kadar se razproda večina društvenih knjig, katere ima odbor še v zalogi. Z razpečanjem teh knjig bi si društvo nekoliko izboljšalo svoje materialno stanje. Zató zajedno uljudno vabimo slovensko učiteljstvo, da nemudoma seže po teh knjigah.

Najprej namerjamo izdati »Jezikovnega pouka II. praktiški del«, potem »Nazorni pouk«, »Pouk o črtežih v pomnoženi izdaji« in »Navod za obrtno strokovno risanje« i. t. d. Odbor je pa tudi pripravljen, vzprejemati spise druge vsebine. A tudi izdajanje teh spisov je, kakor rečeno, závisno od p. n. učiteljstva in se utegne zavleči dotlej, da se oglasi zánje zadosti naročnikov, oziroma društvenikov.

Sploh pa prosimo častito slovensko učiteljstvo, naj se blagoizvoli po strokovnih listih izjavljati, kakó želi, da bi se odslej uravnalo naše pedagoško-slovstveno društvo.

Letnina iznáša 1 gld. in 10 kr. za poštnino. Primerni spisi razne vsebine naj se pošiljajo odboru.

V Krškem, meseca julija 1892.

Odbor.

»Beiträge zur slavischen Fremdwörterkunde.« Takó se imenuje razprava, katero je priobčil g. dr. K. Štrekelj v XIV. zvezku Jagičevega časopisa »Archiv für slavische Philologie.« To je sedaj že druga zbirka tujih besed v slovanskih jezikih, katero je podal g. pisatelj; prva je izšla v „Archiva“ XII. zvezku. Upoštevani so zlasti nemški in romanski elementi; med tujkami beremo dobro tretjino besed, ki so navadne v novi slovenščini. Vsa razprava obseza 43 strani in priča o korenitih raziskovanjih.

Ein Defraudationsprocess aus dem Jahre 1782. Neutrudni proučevalec domače naše zgodovine, gospod prof. Ivan Vrhovec, priobčil je pod tem naslovom v izvestji novomeške gimnazije jako zanimljive črtice iz zgodovine Novega Mesta, ka-

terim so podlaga arhivalije v ondotnem mestnem arhivu. V prijetni obliki nam pripoveduje, kakó so se proti koncu minulega stoletja novomeški meščani uprli malo obljubljenemu mestnemu blagajniku Skubitzu, ki je baje presamovoljno in časih tudi nepravilno opravljaj svojo službo, in kakó so se ga končno iznebili po velikem naporu in dökaj čudnih preiskavah. Vsa razprava je drastiška slika tedanjega družabnega razmerja in bode dobro prijala prijateljem naše domače zgodovine.

Zieglerjeva slika. Prijatelje naše književnosti utegne razveseliti novica, da se je č. g. *Ivanu Vrhovniku*, župniku v Trnovem, po raznih zaprekah venderle posrečilo pridobiti dobro ohranjeno daguerotipijo pokojnega pisatelja. Gospod Vrhovnik pripravlja životopis Zieglerjev za knjižnico »Družbe sv. Cirila in Metoda«; njega delo bode okrašeno z nekaterimi podobami, med njimi sevéda tudi s sliko Zieglerjevo. — Naš list je moral poročilo g. Harambaše o književnem delovanji Zieglerjevem žál odložiti za prihodnjo številko, ker ni bilo prostora.

»**Nebeszki pasztir pogublyenu ovczu ische.**« Pred sto leti je bila književnost južnih Slovanov majhna; največ si našel knjig nabožne vsebine. Takim knjižicam pripada »Nebeszki pasztir pogublyenu ovczu ische«; dobil sem jo med knjigami pokojnega prijatelja, ki se je rad bavil s takimi starinami.

Knjižica (jaz je imam samó 16 listov) tiskana je »vu Optuju pri Ferenczu Sküczu« 1795. a »zlosil« jo je P. Gregorius Kap.

Dasi je pesem zložena v hrvaški kajkavščini, mislim, da bi utegnila koga zanimati; zato podajam tukaj nekoliko vrstic.

Pasztir na gore kalvarie ovczu ische, i onde vumira: ovcza doide. —

Anda kad' tulika za ovczu podnefzel
 Pasztir, nezna fzada, kambifze prenefzel;
 Pochne iti, ali tulike jakofzti
 Nema; ar vze telo punoje fzlabofzti,
 Szamo dafze giblye, ide; ali pada
 Dole; ar velika gingavocha lada. —
 Na merzlom kamenyu vefz turoben fzedi,
 Zdihavajuch milo, okol fzebe gledi;
 Reche: tusna ovcza! al' da bolye rechem:
 Tusni pasztir! koy za tobum tak techem. —
 Izkal fzemte dugo; Cedron naj fzvedochi
 Meni: on je videl zaplakane ochi. —
 Od placha mojega vfzakafze genüla
 Kaplya vode: ar je placha dofzta chula. —
 Zverhu mene Cedron ifzti je tuguval,
 Kad' videl kak jefzem za ovczum setuval;
 Z-menum jefze plakal, szvedochanfztvo daje. —

—o.

»**Narodni zemaljski glasbeni zavod**« v Zagrebu je izdal koncem šolskega leta 1891./92. svoje izvestje, katero prinaša na uvodnem mestu članek o umetniškem glasbenem predavanji iz peresa prof. *Romana Moserja*, potem načrt temeljnega statuta, učiteljsko osebje, imenik učencev, letopis zavodske glasbene šole, beležke o delovanji ravnateljstva, poročilo o koncertih in produkcijah, različne izkaze o imenji glasbenega zavoda in končno imenik članov. Temu izvestju posnemljemo, da je hodilo v glasbeno šolo leta 1891./92. skupaj 220 učencev in učenk, katere je poučevalo 16 učiteljev in učiteljic. Društveno imenje je znašalo koncem 1891. leta 51.837 gld. 12 kr. v gotovini,